

UutisKymi

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu n:o 13

41. vuosikerta

12.10.1981

Käsin- lajittelijaa tarvitaan aina

Kymin paperitehtaan arkisissa lajittelijain käsien 5 % tuotannosta. Tuotanto on huomasti lisääntynyt kymmenen vuoden aikana, mutta virheet ja käsinlajittelijat vähentyneet.

Koskelan Paulan juhlat

Satojen tuhansien henkilöiden lounaista, päivällistä ja illallisista huolehtinut johtajatar Paula Lehtovirta istutettiin merkkipäivänään vuorostaan juhla-aterialle. Ketkä hoitivat tarjoilun, selviää sivulla 6.

Doni on aika poika

Rotukissojen kasvatusta on jännittävä harrastus. Leena Räsänen siamilaisista kerrotaan sivulla 6.

Neste lopetti ostot

Klooritehdas supisti tuotantoa

Neste Oy:n päätös polyvinyylidikloridin eli PVC:n raaka-aineen VCM:n valmistuksen lopettamisesta vaikuttaa myös Kymi-yhtiön klooritehtaan toimintaan ja tulokseen. "Kloorin tuotannossa menetys on noin 12 000 tonnia ja lipeän tuotannossa 13 500 tonnia. Tyydyttääksemme asiakkaittemme tarpeet joudumme tulevaisuudessa hankkimaan tuontilipeää", totesi Kymin Kemian johtaja Krister Brommels johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa Kuusankoskella 29.9.

Neste lopetti VCM:n valmistuksen 21.9. Viimeinen erä klooria lähti Nesteelle klooritehtaalta 7.9.

Vaikkeudet sahateollisuudessa heijastuvat puolestaan Kymin Kemian valmistaman Ky5:n kulutukseen. Sahatavaran sinistymisen estävää ainetta on kertynyt varastoon yli kolmen kuukauden tarve.

"Tämän vuoksi joudutaan Ky5-tuotanto keskeyttämään ainakin kahdeksi kuukaudeksi ja siirtämään osaston väki, 8-9 henkilöä, muihin tehtäviin. Seisokkiaikana tehdään laitoksella huoltotöitä", sanoi Brommels.

Paperilla toistaiseksi hyvä markkinatilanne

Sanomalehtipaperin koko tuotantokapasiteetti voitaneen pitää käytössä Voikkaan paperitehtaalla kuluvan vuoden loppuun saakka. Kym Press -laatujen myynti sujuu edelleen suunnitellusti ja PK 16:n ja PK 17:n käynti lienee turvattu vuoden loppuun saakka, to-

tesi Kymi Kymmene Paperin johtaja Heikki Kellokoski johdon ja henkilöstön yhteiskokouksessa.

Kellokoski huomautti kuitenkin sanomalehtipaperin tilausten menettämisen Saksassa ja Hollannissa sekä paperin tarjonnan lisääntymisen yleensä heikentäneen markkinatilannetta. Mm. Saksassa on tullut markkinoille yhden koneen tuotanto.

"Kym Press -myynnissä on huomattava erityisesti Australian markkinoilla tapahtunut positiivinen kehitys."

SC-laaduissa asiakkaat syväpainoalalla kiinnittävät entistä enemmän huomiota paperin laatuun ja valittavat virheellisestä paperista erittäin herkästi.

"Paperin tarjonnan kasvua yksinomaan Suomessa 12 % vuonna 1982 vaihdetaan heikoimmin menestyvät tehtaat helposti pois toimittajakunnasta. Tämän vuoksi joudutaan PK 18:lla jatkamaan tuotannon tehostettua tarkkailua."

Kymin paperitehtaalla on markkinatilanne hyvä MG-laatujen kohdalla. Hieno-

paperin kannattavuuskehitystä puolestaan rasittaa 8 %:n rangaistustulli EEC-alueella. Ylikirjaustilanne hienopaperilaaduissa tasoittuu vuoden loppuun mennessä.

"Päällystetyissä laaduissa tilanne sen sijaan on epätydyttävä, tilauskantaa on vain 2-3 viikoksi", sanoo Kellokoski. MWC-projektin vastaanoton markkinoilla Kellokoski luonnehtii myönteiseksi.

"Laatutason nosto lienee ollut oikeaan osuut toimenpide, sillä keskieuropalaisilla päällystetyyn paperin toimittajilla on huomattavasti parempi tilaustilanne kuin meillä."

Kellokoski totesi Finnboardin ennustavan kartongin kirjaustilanteen heikkenevän loppuvuotta kohden ja johtavan joidenkin koneiden pysäyttämiseen vuoden lopulla. "Juantehtaalla tilanne ei ole näin synkkä, vaan ajovapaata tilauskantaa on noin kahdeksi kuukaudeksi."

Sellulla heikkenevää

Kokouksessa todettiin sellun markkinatilanteen heikentyneen ja aiheuttaneen myös Kuusanniemessä selularastojen kasvua. Myöskään suunniteltu hinnankorotus ei toteutune kaavailun suuruisena.

Tämänhetkisten näkymien mukaan sellutehtaalla ei ensi vuonna päästäne täyteen käyntiasteeseen. □

Sähköjakelulaitteita koskeva toimitussopimus on allekirjoitettu Oy Strömberg Ab:n kanssa. Käsittelemässä sähköosaston päällikkö Leevi Tolvanen ja Strömbergin Vaasan tehtaitten johtaja Topi Nieminen.

PK 8:n säätöventtiilit tilattu Salon tehtaalta

Kymin Metallin Salon tehdas toimittaa Kuusanniemeen rakennettavan PK 8:n säätöventtiilit. Toimitus koostuu Salossa valmistetuista läppäventtiileistä sekä Kitamura v-aukko-säätöpalloventtiileistä.

Yhteensä Salosta toimitetaan PK 8:lle noin 150 kappaletta venttiilejä, joista pienimmät ovat 25-millisiä ja suurimmat 500-millisiä. Toimilaitteet venttiileihin tilattaneen Neles-yhtiöltä. KTM-venttiilien ja toimilaitteiden yhteenkytkentä tapahtuu Salon tehtaalla.

Venttiilitilauksen arvo on noin 2 miljoonaa markkaa. Toimitukset tapahtuvat ensi vuoden loppukesällä.

PK 8:lle on tehty runsaasti muita toimitussopimuksia: Pumput ja sekoittimet sekä tyhjäjärjestelmän toimittaa A. Ahlström Osakeyhtiön Karhulan Pumpputeh-

das. Pulpperit ja sihdit on tilattu Oy Tampella Ab:n Konepajateollisuudelta. Pituusleikkurin toimittaa Oy Wärtsilä Ab, uudelleenrakennuskoneen Jagenberg-Werke AG.

Säädettävät käytöt valmistaa Oy Strömberg Ab:n Helsingin tehdas ja sähköjakelulaitteet ja moottorit Strömbergin Vaasan tehdas.

Ilmanpoistolaitteet ja pyörrepuhdistimet on tilattu Clark & Vicario International Inc.:ltä ja jauhimet Bolton-Emerson SA:lta.

Hylyjenkäsittelylaitteet toimittaa ruotsalainen SAIAP, Skandinaviska Apparatusindustri AB ja paineilmalaitteet Atlas Copco MCT AB.

Täyteaineliettämön ja pintaliiman käsittelylaitteet toimittaa Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Jylhävaaran Konepaja. Kauppa koskeva sopimus allekirjoitettiin 28.9. Valkeakoskella.

Säiliöt PK 8:lle toimittaa kuusankoskelainen A. Pelkonen Konepaja Oy. □

Kalat päästi omaan elementtiinsä Urpo Havutie. Työssä oli mukana myös kalatalouskonsultti Pentti Falck (vas.)

Kymijokeen lisää kalaa

Ensimmäiset Kuusankosken alapuoliseen Kymi-joen osaan jätevesiluvan perusteella istutettavat, Kymi-yhtiön kustantamat kalanpoikaset laskettiin syyskuun lopulla veteen Korian sillan vieressä. Kalakantaan lisättiin 8 500 säynävää ja saman verran lahnoja. Siikaa istutetaan Kymi-yhtiön kustantamana jokeen myöhemmin 44 500 kappaletta.

Jätevesilupa perustuvan velvoitteen perusteella on Kotkan edustalle jo aiemmin istutettu vuosittain meritaimenia, lohenpoikasia ja vaellussiikaa. Lohenpoikasten hankkiminen on viime vuosina ollut hankalaa kasvatuksen vähyyden vuoksi.

Kymi-yhtiö on harjoittanut kalanistutusta Kymijoen vaikutuspiirissä jo 60 vuoden ajan.

Vuodelta 1921 peräisin olevan velvoitteen mukaan

Kymi-yhtiö korvaa Voikkaan vesivoimalaitoksen kalakannalle aiheuttamat vahingot istuttamalla vuosittain lähes 15 000 kalanpoikasta, etupäässä järvitaimenia voimalaitoksen yläpuoliseen vesistöön.

Saman velvoitteen mukaisesti yhtiö rakensi Kuusankoskelle vuonna 1923 oman kalanviljelylaitoksen, mistä istutuskalat tulivat aina 1950-luvun lopulle saakka. Sen jälkeen kalanpoikaset on ostettu lähinnä Kymen

läänin maatalouskeskukselta.

Vuonna 1968 Kymi-yhtiö ryhtyi maksamaan vesihallitukselle vapaaehtoista vesiensuojelumaksua, jonka turvin viranomaiset ovat harjoittaneet sekä kalanistutusta että vesistöihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa. Vuonna 1978 maksu muutui jätevesilupa perustuvaksi velvoitteeksi, jonka perusteella Kymi-yhtiön kustannuksella istutetaan voimalaitosvelvoitteen lisäksi vuosittain lähes 60 000 kalanpoikasta.

Kymijoen vaikutuspiirissä suoritettavat kalataloudelliset velvoitteet aiheuttavat Kymi-yhtiölle vuosittain noin 200 000 markan kustannukset.

Kuka muistaa vielä niin vanhoja aikoja kuin 1970-luvun puolivälin? Energiakriisi yllätti - maailmantalous taantui. Kesti monta vuotta, kunnes esim. metsäteollisuudessa kivuttiin tuotanto- ja vientimäärissä vuoden 1973 tasolle. Muistin virkistämiseksi se oli viisi vuotta myöhemmin.

Monet ilmiöt tänään tuovat mieleen nuo vanhat tapahtumat. Mekaanisen metsäteollisuuden puolella se silloinkin alkoi ja tartutti taudin seluun sekä paperiin.

Suomen sahateollisuuden edessä on pitkä ja syvä lama. Ensi vuonna

vasta tiedetään, kuinka pitkät ja syvät. Rakentaminen on ruotsalaista sanontaa käyttäen 'slut' tärkeimmissä ostajamais-samme ja Pohjois-Amerikassa. Yleismaailmalinen korkea korkotaso pitää huolen siitä, ettei innostusta rakennusinvestointeihin ole ja että varastot pysyvät pieninä. Suomen kustannustasolla sahaus - valitettavasti - ei nyt kannata.

Metsäteollisuuden ns. kemiallinen puoli on tähän asti vetänyt yllättävän hyvin. Huuromerkki on jo kuitenkin edessä. Sellun puolella jouduttaneen joillakin tehtailla piakkoin seisokkeihin ja

Vokaalit ja konsonantit

kukapa muu kuin paperi tulee perässä.

Tätä taustaa vasten tuntuu lähes vastuuttomalta puhua 'korkeiden asiantuntijoiden' taholta - kuten hallitus ja Suomen Pankki - Suomen teollisuuden kestävän kilpailukyyn suhteen mitä tahansa. Ei kait täälläkään pelkääntään ilkeydestä saneerata. Eiköhän sitä tehdä juuri kilpailukyyn säilyttämisen vuoksi!

Ruotsin kruunun devalvaatio oli varmasti

oikea toimenpide, jonka vaikeuksissa olevalle naapurilleen mielellään suo. Sen vaikutukset tässä markkinatilanteessa heijastuvat kuitenkin meille ja lyhyellä tähtäyksellä vain kielteisinä.

Sahatavarapuolella on enemmän kuin todennäköistä, että 8 %:n 'alennus' lyö läpi koko ostajaintaman, joka entisestäänkin heikentää sahatavaran hintatasoa. Paperisektorin kannalta, jossa Ruotsin kruunu laskutusvaluuttana on

keskimäärin runsaan 5 %:n luokkaa, välittömät vaikutukset ovat pienemmät. Tällä alalla kuten metalliteollisuudessa tärkein kysymys on se, miten Ruotsi tulee käyttäytymään. Mikäli naapurit antavat devalvaatiohyötynsä alennuksina ostajille ja pyrkivät markkinaosuuksien kasvattamiseen, tuo osuus on joltakin pois. Myös Kymiltä. Mikäli he sen sijaan paikkaavat kurssin muutoksella kannattavuuttaan, ei sillä siinänsä ole meihin välitöntä vaikutusta. Aika näyttää mitä tapahtuu.

Eräiltä tahoilta meillä esitettiin kesän mittaan

vaatimuksia Suomen markan revalvaatiosta. Ruotsin esimerkkiä seuraten Povari olisi sitä mieltä, että mieluummin devalvoida. Se siitä sen takia, että molemmat ovat vaikeita sanoja lausua ja ymmärtää.

Porin seudulla kaikki kävisi helpommin, sillä siellä heidän murteestaan d, t ja r ovat sama asia.

Jos talouspolitiikka olisikin konsonanteista kiinni - kuinka helppoa se olisikaan.

Povari

Kymi Kymmene Paperin johtaja Heikki Kellokoski alusti syyskuussa Kuusankoskella pidetyillä biologian ja maantiedon opettajien neuvottelupäivillä keskustelun aiheesta 'Paperimme maailmanmarkkinoilla'. Julkaisemme ohessa lyhennelmän alustuksesta.

Metsäteollisuuden sisällä on vientitarjonnan rakenne toisaalta muuttunut merkittävästi 60- ja 70-luvuilla jalostusasteen kohoamisen myötä. Sellun osuus viennistä on pudonnut 8 %, paperin vastaavasti noussut 10 % ja ns. jalostusteollisuuden noussut 8,5 prosenttiyksiköä.

Vaikka paperi vientituotteena on maallemme keskeisen tärkeä, on Suomen osuus maailman paperin kokonaistarjonnan vain 3,3 prosenttia. Tuottajamaista Suomi sijoittuu seitsemänneksi. Toisaalta Suomen osuus siitä osasta paperin tuotantoa, joka liikkuu eri maiden rajojen yli, on 14 %. Joka seitsemäs vientitonni on siis suomalaista alkuperää.

Paperimme viennistä 80 % on sanoma- ja aikakauslehtipapereita. Jalostusasteen kohoamisesta huolimatta nämä laadut jäävät edelleen Suomen paperiteollisuuden päätuotealaksi.

Kehitys paperiteollisuudessa johtanee lähivuosina korkeampiluokkaisten paino- ja kirjoituspaperien tuotannon lisääntymiseen. Sanomalehtipaperissa pintapaino alenee ja tietokonealadon kehityksessä siirrytään offsetpaperiin.

Sanomalehtipaperin kulutuksen kasvua ei uhanne niinkään siirtyminen toisiin paino- ja kirjoituspapereihin kuin elektronisen tiedonvälityksen lisääntyminen.

Muissa painopapereissa jatkuu pyrkimys kuitua säästäviin paperilajeihin, joissa täyteaineiden sekä mekaanisen massan käyttö lisääntyy. Suuren saantonsa vuoksi yleistyy mekaanisen massan käyttö, mutta ongelmana on vähemmän energiaa kuluttavien prosessiratkaisujen kehittämisen vaikeus.

Massateollisuuden prosessikehityksessä painopiste on kuidun saantoa lisäävien valmistusmenetelmien, kuten termomekaanisen valmistuksen sekä sooda-happikeiton tutkimus- ja kehitystyössä. Ympäristönsuojeluteknologian kehitystarve on puolestaan johtanut jäteliemen entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Suomalaista paperia vietään lähes sataan maahan. EEC:n osuus on 54 %, EFTA:n 7 % ja Comeconin 11 %. Euroopan ulkopuolisista maista tärkeimpiä ovat Japani, Brasilia, Australia, USA sekä Lähi-Itä. Pääosa tuotannosta pyritään tulevaisuudessakin sijoittamaan eurooppalaisille lähimark-

Johtaja Heikki Kellokoski

Paperimme maailmanmarkkinoilla

Metsäteollisuus on Suomen viennin uranuurtaja, sen osuus koko viennistämme oli itsenäisyytemme alkuvuosina hyvin suuri. Kehitys monipuolisempaan ja terveempään suuntaan alkoi mm. metalliteollisuuden viennin kehittyessä varsinaisesti vasta 60-luvulla. Seuraavalla vuosikymmenellä ei enää tapahtunut suuria heilahduksia päävientialojen voimasuhteissa. Metsäteollisuuden osuus maamme 53 miljardin markan viennistä oli vuonna 1980 42 % ja paperiteollisuuden 15 %. Viime vuosina on metsäteollisuuden osuus koko viennistä ollut lievässä nousussa.

kinoille, suhdanteiden ja valuuttaheilahtelujen tasoittamiseksi säilytetään oleelliset osuudet merentakaisilla markkinoilla.

Pääosan eli 80 % Suomen paperin viennistä hoitaa Suomen Paperitehtaitten Yhdistys Finnpap. Kymi-yhtiön lisäksi Ensolla on erikoislaatuja varten oma myyntiverkosto. Kymin omat konttorit toimivat 15 maassa hieno- ja päällystettyjen paperien myyjinä.

Tällä hetkellä Suomen paperiteollisuus on epävarmassa tilanteessa. Yleisesti oletetaan paperimarkkinoiden lähikuukausina ja vuoden 1982 alkupuoliskolla heikkenevän voimistuakseen uudelleen ensi vuoden syksyllä.

Vuoden 1981 alkuvuoden toteutunut myynti oli odotettua suurempi ja noin 0,5 % edellisvuotta parempi. Tilanne vaihtelee laaturyhmien ja eri markkina-alueiden kesken.

Sekä Suomessa että kilpailijamaissa joutuu paperiteollisuus lähivuosina kamppailemaan heikkenevää kysyntää, kasvavaa tarjontaa ja voimakkaasti laukkaavaa kustannusinflaatiota vastaan.

Miten Suomi voi selvitä kovenevassa kilpailussa? Keskeisiä kilpailuvaltteja ovat mielestäni paperimme luotettavuus ja korkea laatu, joka aikaansaadaan uudenlaisilla koneilla. Pohjan kilpailukyvyllämme muodostaa paperikoneteollisuutemme johtava asema maailmassa.

Ratkaisevaa on lisäksi konekantamme keskimääräinen kapasiteetti, joka on paljon edellä esimerkiksi eurooppalaisia kilpailijoitamme.

Puuraaka-aineemme kalteuden vuoksi meidän on pakko pyrkiä korkeahintaisiin laatuhihin. Vain siten pystymme säilyttämään ns. puustamaksukykyämme.

Keskipitkällä aikavälillä valmistuskapasiteetit lähes kaikissa laaturyhmissä kasvavat kulutusta nopeammin. Suomen osalta erityisesti jalosteet sekä paino- ja kirjoituspaperituotanto tulevat kasvamaan voimakkaasti.

Rakenteilla tai suunnitella olevat paperikoneinvestoinnit tähtäävät ensi sijassa kilpailukyyn parantamiseen. Näyttää ilmeiseltä, että vain suuret ja integroidut tehtaat tulevat selviämään. Pienet, vanhat ja heikot joutuvat jättäytymään kilpailusta.

Valtiotieteen lisensiaatti Tom Walden toteaa tutkielmassaan "Metsäteollisuuden rakennemuutos ja tulevaisuudennäkymät", että vastaisuudessa myös graafinen teollisuus on nähtävä entistä selvemmin osana metsäteollisuutta. Graafisen teollisuuden ja kustannustoiminnan osuus paperi- ja massateollisuuden tuotannon bruttoarvosta on vii-

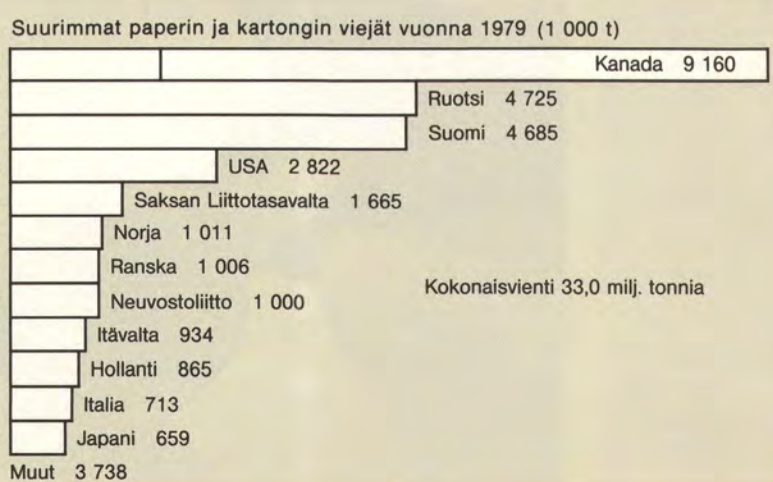
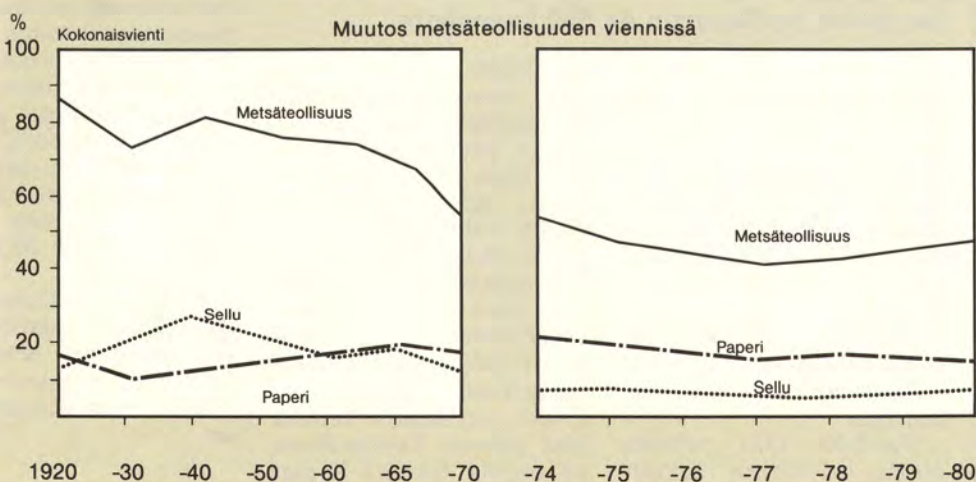
dennes, mutta vientiosuus ainoastaan kymmenesosa siitä.

Walden toteaa paperituotteiden kysynnän kasvun painopisteen olevan korkealuokkaisissa laaduissa ja teknisen kehityksen myötä erikoispapereissa. Jalosteviennissä maantieteellinen etäisyys on pienempi haitta kuin bulkkituotteiden viennissä, koska kuljetuskustannusten osuus jalosteiden vientihinnasta on varsin vähäinen.

Suurempi merkitys on sillä, että jalosteostajat pyrkivät lyhyisiin toimitusaikoihin, täsmällisiin toimituksiin ja usein myös pieniin toimituseriin.

Näitä paperinvalmistajalle aiheutuvia suhteellisia haittoja pyritään poistamaan markkinoinnin ja jakelun uudelleen järjestelyllä ja tuotannon kansainvälisellä pystysuoralla integraatiolla. Suomen metsäteollisuuden lisääntynyt kansainvälistyminen on merkinä siitä, että toimialan suhteellisia haittoja ollaan entistä vakavammin poistamassa. Kymi-yhtiö on paperiteollisuutensa kansainvälistäjänä ollut edellä kävijänä maassamme.

Mielestäni Suomen paperiteollisuus on valmistautunut kohtaamaan tulevaisuuden haasteet ja päättänyt selvittää niistä menestyksellisesti. □

Kymintehtaitten Filatelistiklubi täyttää tänään 50 vuotta

Kymenlaakson suurimmalla postimerkinäyttelyllä juhlisti 50-vuotisjuhlaansa viime viikonvaihteessa alueen tiettävästi vanhin postimerkkien keräilijöiden yhdistys Kymintehtaitten Filatelistiklubi. Näytteille oli saatu noin 1600 kokoelmalehteä eli noin 10 000 postimerkkiä.

50-vuotisjuhlanäyttelyssä oli esillä mielenkiintoisia nykyajan aihekokoelmia, esimerkiksi 190 sivua aiheesta *paperi, sen valmistus ja käyttö*. Veturinkuljettaja Arvo Pöysän 120 sivun kokoelman aiheena on *avaruustutkimus Neuvostoliiton postimerkeissä*. Myös erilaisia *Suomi-kokoelmia* oli esillä. Näyttelyn laajuutta ja merkittävyyttä kuvaa mm. se, että näyttelyyn tuodut merkit oli vakuutettu 250 000 markasta.

Kymintehtaitten Filatelistiklubin perustava kokous pidettiin lokakuun 12. päivänä 1931 Kymintehtaan Virkamiesklubilla. Kokoukseen osallistui 19 jo ennalta 25:stä perustajajäseneksi kirjoittautuneesta. Perustajajäsenistä ovat jäsenluettelossa edelleen Sven Lönegren, Pär Olof Rundqvist ja Runar Örnholm.

Ajatus keräilijäyhdistyksen perustamisesta sai 20- ja

30-lukujen taitteessa alkunsa Kymi-yhtiön virkailijoiden keskuudessa. Ensimmäinen varsinainen johtokunta klubille valittiin 21. marraskuuta 1932. Puheenjohtajaksi valittiin tuolloin tehtaanlääkäri Johan V. Forss, varapuheenjohtajaksi insinööri Ernst A. Biese, sihteeriksi dipl.ins. Bror Eric Sundroos ja vaihdonjohtajaksi dipl.ins. P.O. Rundqvist.

Yhdistys toimi rekisteröimättömänä vuoteen 1948 saakka. Tuolloin yhdistys rekisteröinnin jälkeen liittyi edellisenä vuonna perustettuun Suomen Filatelistiliittoon. Kaksikieliseksi klubin nimi muuttui vuonna 1966, nykyinen virallinen nimi on Kymintehtaitten Filatelistiklubi r.y. — Kymmene Bruks Filatelistklubb r.f.

Klubin työhön jäsentensä hyväksi on viisikymmenvuotisen toiminnan aikana kuulunut jäsenten välisiä

Yhdistys kokoontuu talvisaikaan kolmen viikon välein. Ennen kokousta on aina postimerkkien vaihto- ja kaupankäyntitilaisuus, josta kuvamme. Keskellä juhlijan yhdistyksen puheenjohtaja Åke Launikari, äär.vas. vaihdonjohtaja Unto Viherlaiho. Aär.oik:lla yhdistyksessä kauan toiminut Otto Timonen.

postimerkinäyttelyjä kilpailuineen, valintaviikkojen välitystä, arpajaisia, huutokauppoja, ammattilehtien tilaamista, käsikirjaston hankkiminen ym.

'Possuista' tuloja

Talouttaan klubi tasapainottaa merkittävästi maassamme ainutlaatuisen "possu-

huutokaupan" avulla. Vuodesta 1933 alkaen on Kymi-yhtiölle tulleet kirjekuoret koottu, niputettu ja luovutettu klubin käyttöön. Niput on huutokaupattu kokonaisuina, ts. huutaja ostaa 'sian säkissä'. Tästä on peräisin ilmaus 'possu'.

Aiemmin toinen puoli huutokaupassa saaduista varoista luovutettiin hyväntekeväisyystarkoituksiin, lä-

hinnä Mannerheimin Lastensuojeluliitolle. Vuodesta 1972 lähtien klubi on itse saanut päättää varojen käytöstä.

Kymi-yhtiön kanssa on myös sovittu siitä, että hallituksen konttorista Kuusankoskelle postitettavat kirjeet varustetaan erikoismerkeillä, joista lisämaksun hoitaa klubi ja saa käytetyt kuoret käyttöönsä.

Erikoisuus filatelistiklubin toiminnassa on myös paikkakunnan pääkirjastossa aina uuden suomalaisen merkin ilmestyessä tapahtuva esittely.

Klubin nuorisotoiminta on parin viime vuoden aikana saavuttanut vakiintuneet muotonsa. Nuorisotyöhön saadaan varoja em. possu-huutokaupoista.

Klubin jäsenistä edesmennyt Bengt Zimmermann oli tunnustettu filateelisen tutkimustyönsä ansiosta ja oli tunnettu myös ulkomaisten kilpailujen tuomarina. Dipl.ins. P.O. Rundqvistin postimaksuleimakokoelma taas on tiettävästi maamme laajin ja sisällökkäin. Myös hän on saavuttanut tunnustusta kansainvälisissä näyttelyissä.

Juhlavuoden hallitukseen kuuluvat puheenjohtajana sosiaalineuvos Åke Launikari, varapuheenjohtajana dipl.ins. P.O. Rundqvist, sihteeriinä metsänhoitaja Leif Andersen, varainhoitajana hum.kand. Juhani Järvi, vaihdonjohtajana dipl.ins. Unto Viherlaiho sekä jäseninä veterimestari Seppo Miettinen (kuollut 24.5.1981), koneenhoitaja Seppo Pukki ja työnjohtaja Rauno Teittinen.

Piispa puhui työn etiikasta

Mikkelin hiippakunnan piispa Kalevi Toiviainen tuli lokakuun alkupäivinä Kuusankoskelle pitämään piispantarkastusta. Kolmipäiväisen vierailunsa yhteydessä hän tutustui myös Kymi-yhtiöön ja tapasi yhtiön henkilökunnan edustajia Voikkaalla pidetyssä keskustelutilaisuudessa.

Piispa piti tilaisuudessa alustuksen työn etiikasta. Hän puhui aluksi teollisen työn ongelmista ja niiden seurauksista sanoen mm. "Yksipuolinen sielullinen ja hermostollinen kuormitus

johtaa ennenaikaiseen kulumiseen, eikä samana pysyvä työn rytmitys ota huomioon ihmisen luonnollista elimellistä rytmiä. Keskitymisen pakkotahtiseen työhön supistaa aistien käytömahdollisuuksia ja johtaa eristymiseen muista työtovereista. Jos yksilöllinen suoritus riittää asianomaiseen työvaiheeseen, se ei muuten tunnu tärkeältä eikä sen tekijä, yksityinen ihminen merkitykselliseltä. Tämä johtaa voimattomuuden tunteisiin, tunneilmaston karuuteen ja alistuneisuuteen, mutta myös tunteeseen vihaa. Esiintyy myös pakoa sairauteen."

Ratkaisuyrityksiä ongelmien poistamiseksi on tehty jo teollistamisen alkua ajoista lähtien.

"Nämä yritykset eivät kuitenkaan ole täyttäneet niihin asetettuja toiveita. Yhdysvalloissa syntyikin maailmansotien välisenä aikana kokonaan uusi tieteenala, teollisuuspsykologia. Sen

tehtävänä oli löytää uusia keinoja työn tuottavuuden lisäämiseksi. Kysymys ei ollut pelkistä asennemuutoksista, vaan myös työolojen ja työn järjestelyn uudistuksista.

Tätä tietä on mahdollista saavuttaa vain osaparanuksia. Työn inhimillistämisen ydinongelma on näet se, miten työntekijä voisi tuntea itsensä omavastuiseksi henkilököksi, joka varsinaisessa mielessä tekee työn eikä vain toteuta toisten suunnitelmia.

Ellei tämä ongelma löydy ratkaisuaan, osaratkaisut tuskin tyydyttävät. Yhä enemmän ihmiset nimittäin alkavat ymmärtää, että elleivät he saa elää aitoa elämää työaikanaan, sitä ei korvaa muu kuin kyseenalaisesti ilta ja loma. Yhä useammin ihmiset tulevat omakohtaiseen kokemukseen, että jos töissä joutuu jollakin lailla elämään tyypitettyä elämää, sitä ei voi tehdä olemattomaksi järjestämällä vapaa-aika hyvin.

Huomattavimpia ja tähänastisen kokemuksen mukaan huonoimmin ratkais-

tuja työn inhimillistämisen kysymyksiä on työllisyys. Sekään ei merkitse vain kansantaloudellisia tai yksilön taloutta koskevia pulmia, vaan siihen liittyy irrallisuuden tuntoa, vieraantumista yhteiskunnasta, nuoren ihmisen osalta erityisesti myös hänen minäkuvansa ja vastuuntunnon kehityksen vaarantumista ja ihmisarvon joutumista jollakin lailla kyseenalaiseksi. Tällä lailla se seikka, että työntekijä saa itsestään riippumattomista syistä elää työpaikkansa menettämisen pelossa, on kiistämätön epäkohta ja korjaamattomana vaarantaa yhteisen elämämme ilmapiriä."

Piispa Toivaisen seurueeseen kuuluivat asessori Mikko Reijonen, lääninrovasti Sakari Vihma, notaari Juhani Natri, kirkkoherra Taisto Huttunen, kappalainen Juha Pesonen ja lehtori Seija Juvola.

Vierailun isäntinä toimivat apul.johtaja Harry G. Wiklund, henkilöstöjohtaja Lasse Mäkelä ja isännöitsijä Anders Lund. □

Vierailunsa yhteydessä piispalle ja hänen seurueelleen esiteltiin yhtiön toimintaa Koskelassa, josta seurue siirtyi Voikkaan paperitehtaalle. Kuvassa piispa Kalevi Toiviainen (7. oik.) seurueineen ja yhtiön henkilöstöryhmien edustajat paperitehtaan museonurkkauksessa.

Kymi-yhtiön 100-vuotissäätiöllä vaalit marraskuussa

Kymin osakeyhtiön 100-vuotissäätiön 7. ja 9. pykälän mukaisesti edustajiston ja paikallisten hallintokuntien jäsenten ja varajäsenten täytevaalit pidetään marraskuussa tehdaspaikkakunnittain paikallisten hallintokuntien järjestämänä. Henkilöt valitaan seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Edustajiston erovuoroisille jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet.

Yhtiön vakinaiseen henkilöstöön kuuluvia kaikilla tehdaspaikkakunnilla pyydetään lokakuun loppuun mennessä kirjallisesti ilmoittamaan paikallisen hallintokunnan puheenjohtajalle tai sihteerille ehdokkaat edustajiston ja paikallisten hallin-

tokuntien erovuoroisten jäsenten ja varajäsenten tilalle. Toimihenkilöt ja työntekijät kummatkin erikseen ehdottavat ja valitsevat jäsenet säätiön edustajistoon ja paikallisiin hallintokuntiin. Ehdokkuus edellyttää ehdokkaan suostumusta.

Vaalitoimituksen ajasta ja paikasta sekä ehdokkaiden nimet ilmoittaa paikallinen hallintokunta.

Edustajisto

Edustajiston erovuoroiset jäsenet ja varajäsenet ovat seuraavat:

Kuusankoski: työntekijät: varsinainen jäsen Eero Jaakkola (henkilökohtainen varajäsen Kauko Vauhko-

nen), Jukka Hyvönen (Teemu Kajander) ja Kalevi Pyykkönen (Anssi Varpenius), toimihenkilöt: varsinainen jäsen Niilo Ukkonen (henkilökohtainen varajäsen Jaakko Taskinen), Terttu Jokiranta (Raili Kaartinen) ja Kirsti Pylkkänen (Jonna Mäkilä-Lundberg).

Halla: työntekijät: varsinainen jäsen Oiva Muikku (henkilökohtainen varajäsen Aimo Turunen).

Juankoski: toimihenkilöt: varsinainen jäsen Anu Laitinen (henkilökohtainen varajäsen Kalevi Varis).

Karkkila: työntekijät: varsinainen jäsen Tapani Juselius (henkilökohtainen varajäsen Unto Rinne).

Heinola: toimihenkilöt: varsinainen jäsen Kaarina

Orho (henkilökohtainen varajäsen Helmi Karlström).

Salo: työntekijät: varsinainen jäsen Leo Suominen (henkilökohtainen varajäsen Eero Rekunen).

Paikalliset hallintokunnat

Hallintokuntien erovuoroiset jäsenet ja varajäsenet ovat seuraavat:

Kuusankoski: varsinaiset työntekijäjäsenet: Seppo Järvisalo ja Markku Vanhala, varsinaiset toimihenkilöjäsenet Veikko Pasi ja Ritva Simonen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Sirkka-Liisa Huuromonen ja toimihenkilöjäsen Seija Ämmälähti.

Halla: varsinainen työntekijäjäsen Armas Nurmi ja varsinainen toimihenkilöjäsen Urho Karjalainen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Eero Tolonen ja toimihenkilöjäsen Pekka Penttinen.

Karkkila: varsinaiset työntekijäjäsenet: Tapani Juselius ja Unto Rinne, varsinaiset toimihenkilöjäsenet Kaino Ruoho ja Reijo Mäkinen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Väinö Koponen ja toimihenkilöjäsen Terttu Järvi.

Heinola: varsinaiset työntekijäjäsenet: Esko Valonen ja Alpo Pöllä, varsinaiset toimihenkilöjäsenet Kaarina Orho ja Antero Lahti. Varajäsenet: työntekijäjäsen Esko Hämäläinen ja toimihenkilöjäsen Pauli Lakka.

Salo: varsinaiset työnteki-

jäjäsenet: Jaakko Korpela ja Tarja Lehto, varsinaiset toimihenkilöjäsenet Reijo Sirviö ja Maija Vesanto. Varajäsenet: työntekijäjäsen Timo Laine ja toimihenkilöjäsen Matti Willem.

Juankoski: varsinaiset työntekijäjäsenet Salme Leskinen ja Esko Räsänen, varsinaiset toimihenkilöjäsenet Jouko Pirinen ja Veijo Vanhainen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Reijo Hiekkaranta ja toimihenkilöjäsen Pentti Riekinen.

Soinalti: varsinainen työntekijäjäsen Tuomo Korolainen ja varsinainen toimihenkilöjäsen Marja Eskelinen. Varajäsenet: työntekijäjäsen Toivo Hautamäki ja toimihenkilöjäsen Pertti Liikala.

Piirustusten maakaan etenevät asiat sujuvat hyvin, sanotaan. Jotta oikeat piirustukset olisivat saatavilla ja löytyisivät nopeasti, toteutetaan Kymen piirustuskonttorissa parhaillaan laajaa arkistoinnin muutosta.

Arviolta noin 70 000 piirustusta on käyty lävitse ja lajiteltu kahteen osaan: sellaisiin, joita arvellaan tarvittavan useasti jatkossakin ja sellaisiin, joiden uskotaan olevan 'kertakäyttötavaraa'. Edellisiä kertyi noin 20 000 ja jälkimmäisiä 50 000.

Tilantarpeen pienentämiseksi, arkistojen saattamiseksi ajan tasalle ja piirustusten säilymisen takaamiseksi kaikki piirustukset mikrokuvaan.

Ennen mikrokuvausta kuitenkin erityisesti ne piirustukset, joita uskotaan tarvittavan jatkossakin, joutuvat tarkan analysoinnin kohteeksi.

Suunnittelija Keijo Vahter on jo toista vuotta päätoimisesti uusintanut piirustusten arkistointimenetelmää kustannuspaikka- ja konepaikkamääränsä perustuvaksi. Kun jokainen piirustus käydään lävitse, samalla myös 'suomennetaan' mm. vanhat ja osin myös ruotsinkieliset nimitykset nykyään käytössä oleviksi.

20 000 merkittävintä piirustusta eli ns. arkistoitavat piirustukset kuvataan Wulffilla Helsingissä rullafilmi-

Suunnittelija Keijo Vahterin kädessä atk-lävistetylle ikkunakortille kiinnitetty mikrofilmi. Ikkunakortteja voidaan katsella katselulaitteilla ja niistä voidaan ottaa kopioita.

le, josta tehdään mikrokuva-kortit suunnitteluosaston käyttöön. Kortit ovat reikä-kortteja, joskin Kymiyhtiössä käytetään toistaiseksi hyväksi vain korttien yläosassa olevaa, selväkielistä nimeämis- ja numero-osaa. 24x36 mm:n suuruiset mikrofilmit liimataan korttiin kiinni.

Alkuperäiset mikrofilmit säilytetään keskusarkistossa. Niiden kopiorullat ovat käytössä suunnitteluosastolla joko mikrokuva-kortteina, tai ns. kertakäyttöpiirustusten kyseessä olleen 500 kuvan rullafilmeinä.

Arkistoitavien piirustusten alkuperäiskappaleet säilytetään piirustuskonttorissa muutoksen käyttötarpeita varten.

Vuosisadan arkistouudistus

Suurimmat mikrofilmattavista piirustuksista ovat kokoa A0 eli neliömetrin laajuisia. Piirustus mahtuu Päivi Purasen kädessään pitämälle mikrofilmille. Keijo Vahterin kanssa Päivi Puranen on käynyt lävitse arviolta 70 000 piirustusta.

Kertakäyttöpiirustukset puolestaan kuvataan numerojärjestyksessä rullafilmeille. Alkuperäiset piirustukset hävitetään mikrokuvaamisen jälkeen.

rokvattavaksi sekä vaihdetaan kuvauksen jälkeen kortti uuteen.

Yli puolet korteista jo arkistossa

Suunnittelija Keijo Vahter apunaan Päivi Puranen ovat jo käsitelleet ja kuvautaneet kaikki kertakäyttöpiirustukset filmirullille ja korteistakin on käsitelty noin 65 %. Koko piirustuskonttorin arkistointi on käsitelty lähes kaksi vuotta, joten päivittäiseksi vauhdiksi tulee keskimäärin 100 mikrokuva teksteineen.

Kymen piirustuskonttorin arkistointiuudistuksen valmistuttua tehdään samat toimenpiteet Kuusanniemessä, jossa piirustuksia on noin 25 000. Vahter toimii ainakin aluksi neuvonantajana myös tässä työssä.

Myös Voikkaan piirustuskonttorissa olevat arviolta 40 000 piirustusta tullaan aikanaan mikrofilmaamaan, samaten kuin rakennusosaston 25 000 piirustusta. Yhteensä arvioidaan piirustuksia Kuusankosken tehtailta olevan arkistoissa noin 200 000 kappaletta.

Kymen piirustuskonttorissa ryhtyy arkiston valmistuttua sitä hoitamaan nyt työssä mukana oleva rouva Puranen. Työn keskittämisen yhdelle henkilölle uskotaan parantavan sekä piirustuskonttorin palvelukykyä että takaavan arkiston säilymisen ajan tasalla. □

Neliometri filmin ruutuun

Mikrofilmille voidaan kuvata jopa A0:n kokoinen eli neliömetrin kokoinen piirustus. Pienimmät piirustukset ovat A4:n kokoisia. Kymen piirustuskonttorissa on myös laite, jolla mikrokuva saadaan halutun suuruisia paperikopioita. Suurin koneen tekemä paperikopio on A1:n eli puolen neliömetrin suuruinen.

Piirustuskonttoriin on hankittu niin ikään mikrofilmien katselulaite. Katselulaitteen vieressä on metallinen arkistokaappi, jossa säilytetään mikrokuva-kortteja.

Mikrokuva-kortit toimivat myös hakemistokortteina. Arkistointinumerot kortteihin valitaan tätä varten tehdystä kansioista, osasto- ja numeroluetteloista. Osastomääränsä jakaa arkiston eri tehdasyksiköihin ja osastoihin, kohde-numerosarja puolestaan alaosastoihin, joiden taakse mikrokuva-kortit asetetaan.

Mikrokuvaan ei ole mahdollista tehdä muutoksia, joten piirustusten muuttamisessa on korjaukset tehtävä alkuperäiseen piirustukseen. Korjauksen jälkeen piirustukseen tehdään muutosmerkintä ja lähetetään mik-

Voikkaan piirustuskonttori uusissa tiloissa

Voikkaan piirustuskonttori muutti syyskuun lopulla uusiin tiloihin aikaisemmasta sijaintipaikastaan Voikkaan paperitehtaan tornista.

Piirustuskonttorin piirustussali, arkistihuone ja kopiointihuone sijaitsevat nyt Voikkaan konekorjaamon toisessa kerroksessa. Piirustussalin koko on 112,5 m², arkistihuoneen 45 m² ja kopiointihuoneen 20 m² eli pinta-alaa on yhteensä 177,5 m². Se on 20 m² vähemmän kuin aikaisemmassa paikassa.

Teknikko Onni Ulin hoitaa Voikkaan piirustuskonttorissa töiden vastaanoton

ja suunnittelun. Kaiken kaikkiaan piirustuskonttorin henkilökunta käsittää kahdeksan henkeä sekä komennussuhteessa olevan sähkösuunnittelijan ja instrumenttisuunnittelijan.

Teknikko Ulin muisteli, että Voikkaan piirustuskonttori muutti edellisellä kerralla nykyisistä paperitehtaan konttoritiloista tehtaan torniin ehkä vuonna 1947 tai 1948, siis yli 30 vuotta sitten. Tornissa oli hyvä työskennellä. Paikka oli rauhallinen, joskin etäinen. "Koska meillä on yhteistyötä pääasiallisesti konekorjaamon kanssa, piirus-

tuskonttorin uusi sijainti on aikaisempaa parempi", sanoi Ulin.

Suunnittelijat valittelivat maisemien täydellistä muutumista: upeiden koskinäkymien tilalla lainehtivat nyt huopakatot. "Piirustuskonttorin sijainti on nyt tietysti parempi. Hankala hissimatkin jäi pois. Uudet tilat ovat siistit ja valoisat, mutta arkisto on nyt aikaisempaa kauempana", todettiin yksimielisesti. Arkisto on kyllä samassa kerroksessa kuin piirustussali, mutta käytävän toisella puolella kun se aikaisemmin oli samassa salissa. □

Neljä hyvää, viides pois, neljä hyvää, viides pois...

Paperinlajittelijan työ ei suinkaan aina ole näin systemaattista, vaan joskus vika voi paperissa esiintyä siellä täällä, eikä aina edes samassa rullassa. Silloin lajittelija tarkastaa paperilavan arki arkilta.

Paperissa saattaa esiintyä vika vain yhdessä rullassa. Kun arkkileikkurissa leikataan esimerkiksi viisi rullaa kerrallaan, merkitsee se, että joka viides arki on viallinen. Tällaisia vikoja ovat mm. kaavarin viiru ja rynky.

Kaikkein yleisin epäsäännöllisesti esiintyvä vika on lika paperissa. Silloin lajittelija joutuu tarkastamaan periaatteessa jokaisen arkin.

Näytteet otetaan leikkauksen aikana

Kymen paperitehtaan arkkisalissa Kuusanniemessä on kahta arkkileikkuria varten tarkkailija, joka ottaa leikkattavasta paperista leikkauksen kestäessä näytteitä lavan päältä ja keskeltä.

Näytteiden perusteella hän määrittelee, onko paperi kellovolla vai täytyykö se lajitella. Jos näyttää siltä, että paperi on lajiteltava, lava kuljetetaan lajittelusaliin. Siellä paperinlajittelija käsittelee sen tarkkailijan antamien ohjeiden mukaan. Lavalapusta hän näkee, mikä vika on, kuinka monessa riisissä se esiintyy ja millä tavalla arkit käsitellään.

Lajittelija Seija Mauno etsii arkkipinkasta rynkkyvirheitä. Lajittelusalin valaistus on sijoitettu siten, että virheet on helpo havaita.

Arkkisalissa lajitellaan enää 5

Silmä ta

Viat lähes minimissä

Kun arkkisalilla vuonna 1971 siirrettiin Kuusanniemeen, lajiteltiin koko tuotannosta 50 %. "Nyt kymmenen vuoden kuluttua lajitellaan vain viisi prosenttia", sanoi arkkisalilain käyttöinsinööri Rainer Sundström. Tähän on vaikuttanut hänen mielestään mm. se, että aikaisemmin paperikoneilla ei oltu niin tarkkoja arkkipaperin ajossa kuin rullapaperin, koska ajateltiin, että lajittelijathan sen kuitenkin vielä tarkastavat. "Nyt mentaliteetti on vuosien varrella muuttunut ja

arkkipaperi käsitellään paperikoneilla samalla tavalla kuin rullapaperi. Toisin sanoen: meille ei periaatteessa saa tulla yhtään viallista paperia. Syystä tai toisesta kuitenkin tulee ja täydellisyyteen tuskin päästään", totesi Rainer Sundström. "Vuodessa tulee valituksia 30-40. Luku vaihtelee aika tavalla. Määrä on kuitenkin pieni verrattuna siihen, kuinka monta tuhatta tonnia meillä paperia käsitellään."

Tehokas ryhmä

Kymen paperitehtaan ark-

Voikkaan piirustuskonttorin henkilökuntaa uudessa piirustussalissa Voikkaan konekorjaamon toisessa kerroksessa. Vas:ltä puhtaaksipiirtäjä Anne-Maija Koski, töiden vastaanottaja Onni Ulin, arkistinhoitaja Tuula Saloranta, suunnittelija Kari Kakkonen, puhtaaksipiirtäjä Ari Vuorinen, suunnittelija Antti Nevämäki ja suunnittelija Tatu Toivanen. Kuvasta puuttuvat suunnittelija Seppo Mesiäinen, sähkösuunnittelija Asser Lukander ja instrumenttisuunnittelija Tapio Nikkilä.

Einari Paulanko muisteli menneitä aikoja Voikkaan tehdaspalokunnan nykyisen päällikön Timo Kuusiston kanssa. Miehet totesivat palokunta-aatteen vuosien saatossa pysyneen entisellään.

"Minä, Tallgrenin Uno ja Janssonin Lauri ehdittiin ensimmäisenä paloasemalle, kun hälytys tuli. Kun vielä Halmeen Kaarlo tuli automieheksi, päästiin lähtemään."

"Herralan kulmalla, aivan palonalun vieressä, oli kaivo, mutta siitä ei vettä saatu. Noin 300 metrin päässä olevasta Stenholmin kaivosta taas vesi oli lopussa. Olinin kaivosta vettä siten saatiin, mutta sinne oli runsaasti matkaa."

"Palonalku oli aivan pieni, savupatsas kohosi kierteenä kohtisuoraan ylös. Oletettavissa on, että palo olisi voitu sammuttaa alkuunsa, mikäli käytössämme olisi ollut säiliöllä varustettu paloauto", muistelee Voikkaan suurpalon alkua hetkiä voikkaalainen palo-

miesveteraani **Einari Paulanko**, 73.

Yli 90 rakennusta tuhontunut ja 71 perhettä kodittomiksi jättänyt palo on suurin Voikkaan tehdaspalokunnan 75-vuotisen toiminnan aikana sattuneista. Ennen vuonna 1933 sattunutta tulipaloa tehokkain sammutusväline palokunnassa oli hevosvetoinen moottoriruisku Lather. "Ruiskun rattaiden aisoissa oli iso aisakello, jota kilkatettiin palopaikalle mennessä", muistelee Paulanko.

Ennen Paulangon palomiesaikaa palokunnan käytössä oli hiilillä lämmitettävä höyryruisku. "Kun sillä mentiin palopaikalle, lensi tulipesästä kipinöitä tielle."

1930-luvun alussa myös letkukärjy vetivät hevoset. "Ne olivat tottuneet siihen,

Palomiesveteraani Voikkaan suurpalosta

Palonalku oli pieni

että palopillin soidessa lähdettiin paloasemalle ja olivat 'tulisilla hiilillä', kun valjaita irrotettiin tai tallilta lähdettiin."

"Siinä aikaan maksettiin viisi markkaa ylimääräistä hevosmiehelle, joka ensimmäiseksi ennätti paloasemalle. Sen vuoksi monasti ratsastettiin ilman satulaa paloasemalle, jossa narusta nykäisemällä valjaat putosivat hevosen päälle. Kiireessä sattui kaikenlaista ja muistan myös kun Laitisen Jussi putosi paloasemalle ratsastaessaan hevosensa selästä."

Meijeripalon sammuttajille juustoa

Einari Paulanko on palvellut Kymi-yhtiötä 48 vuotta. Kunto on viime vuosiiin saakka pysynyt hyvänä, joskin ison leikkauksen yhteydessä suoritetun verensiirron seuraukset edelleen hankaloittavat elämää.

Paulangon palomiesaikoina kuntoa kohottivat usein myös sammutustehtävät.

"Kun sammutimme Lyöttilän meijerin paloa jouduimme vetämään letkukärjyjä pitkän matkan Pellingin

rantaan saakka. Siinä tarvittiin hyvää kuntoa."

"Kun meijerin palo oli melkein sammutettu, tuli tieto rullatehtaan palosta. Kun se oli sammutettu, tulittiin takaisin", muistelee Paulanko.

"Meijeri tarjosi palomiehille juustoa niin paljon kuin jaksoi syödä, kaljaa haettiin läheisestä Paalasan kaupasta."

Sota-aikana hajautettuna

Paulanko muistelee palokunnan toimineen sota-aikana kolmessa paikassa.

"Itse olin Fordin kanssa Virtakiven saunalla. Se oli mukava päivystyspaikka — saunan lämmössä oli mukava levätä. Toinen 'paloasema' oli pässin asemalla lähellä nykyistä jätevedenpuhdistamoa. Kolmas tuki-kohta oli Sampo-hiomakivitehtaalla."

Kovana pakkasyönä sai palokunta oudon hälytyksen: Vuohijärvellä on tulipalo tulossa.

Aaltopahvilla lastattu junan avovaunu oli syttynyt tuleen. Pienet paikalliset

vpk:t eivät ryhtyneet sitä sammuttamaan, vaan pyysivät apua Voikkaalta.

"Vaunu palaa liekotti, kun se tuli Harjun asemalle. Se irrotettiin junasta ja sammutettiin. Harvoin sitä palokunta voi mennä odottamaan tulipaloa."

Einari Paulanko on itse kokenut sekä palokunnan koulutusmenetelmien että kaluston kehittymisen.

"Ahlakarin aikana pelattiin usein jalkapalloa miesten kunnan kohottamiseksi ja harrastettiin komppanioiden välisiä kilpailuja, mm. viestinjuoksua. Ahlakarin aikana ryhdyttiin myös kehittämään palomiestaitoja tynnyriin ruiskuttamalla. Nikanderin aikana taas oli runsaasti letkunvetoharjoituksia."

Voikkaan palon jälkeen saatiin kaksi Reo-paloautoa, joista toisessa oli vaahtopumppu, 1 000 litran vesisäiliö ja muuta kalustoa, ja toisessa kiintopumppu, moottoriruisku ym. Paloautoihin ei mahtunut montaa palomiestä mukaan, joten palopaikalle mentiin yleensä kuorma-auton lavalla.

Monet muistavat vielä myös sodan jälkeen saadun 'myrkkypurkin', Dodge-merk-

kisen yhdistetyn ambulanssin ja paloauton, jossa oli nokkapumppu ja tilaa palokulustolle.

Vuonna 1950 saatiin Volvo-kalustoa. Vuonna 1954 siitä tehtiin sammutusauto. Siihen asennettiin vesisäiliö ja korkeapainepumppu, joka oli ensimmäinen Suomessa. Seuraava sammutusauto saatiin 1960-luvun alussa, sekin merkittävään Volvo. Mercedes Benz-sammutusauton palokunta sai käyttöönsä vuonna 1972. Paulanko lähti eläkkeelle vuonna 1973.

Juhla vain perhepiirissä

Voikkaan tehdaspalokunta viettää 75-vuotisjuhliansa 24.10. Toiminta alkoi syksyllä 1906 isännöitsijä **Herman Norrmanin** johdolla 20 miehen voimin. Aiheen palokunnan perustamiseen antoi Voikkaan paperitehtaalla kesällä 1906 raivonnut tulipalo, joka tuhosi tehtaan viidestä paperikoneesta kolme.

Tällä hetkellä Voikkaan TPK:ta johtaa **Timo Kuusisto**. Palokunnan vahvuus on 69 miestä. □

Lajitellut arkit joutuu lajittelija myös laskemaan. Sekin on ammattitaitoa vaativaa työtä. Kuvassa lajittelija Sirpa Niemi edessä. Takana näkyvät Liisa Potinkara ja Seija Malm.

5 % käsin arkkana

kisalissa Kuusanniemessä on lajitellutyössä 23 henkeä. Kahden tarkkailijan lisäksi on kolme ylilajittelijaa ja kolme kuuden hengen lajitelijaryhmää.

Tarkkailijan tehtävä aikaisemmin mainitut määrätelmänsä arkkien laadusta, ylilajittelijan tehtävänä on toimittaa lajiteltavat paperilavat lajitelijoille ja lajitellut lavat seuraavaan työvaiheeseen. Hän hoitaa myös tehtävään liittyvät kirjalliset työt. Violliset arkit viedään pulpperiin jauhettavaksi uudelleen paperiksi.

Paperinlajittelijat työskentelevät kahdessa vuorossa. Esimerkiksi haastattelupäivänä päivävuoressa oli kak-

si ryhmää ja iltavuorossa yksi, seuraavalla viikolla päinvastoin. Lauantaisin ja sunnuntaisin he eivät ole työssä.

Lajittelijat työskentelevät urakkapalkalla ja "hankkivat hyvin". Insinööri Sundström sanoi lajittelijan ammatin olevan palkan takia haluttu, mutta ei työn yksitoikkoisuuden vuoksi.

Tärkeä ja kallis työvaihe

Vanha perinne Kymin paperitehtaalla oli, että nuori tyttö tullessaan paperitehtaalle työhön, joutui ensin

arkkisaliin lajittelijaksi. Se oli ns. sisääntuloammatti.

Kun arkkisali siirtyi kymmenen vuotta sitten Kuusanniemeen, siirtyi sinne myös yli 60 lajittelijaa. Nyt määrä on vähentynyt 21:een, vaikka tuotanto on kasvanut lähes kolminkertaiseksi. Lajittelijoiden keski-ikä on myös noussut, vaikkei se nytkään ole kuin päälle kolmenkymmenen.

"Lajittelu on kallis työvaihe. Yksi nainen pystyy kahdeksan tunnin aikana lajittelemaan noin tonnin paperia. Näin tonnille paperia

Ylilajittelija Taimi Maja arkkilavojen äärellä. Pinosta riippuu ns. lavalappu, johon tarkkailija on antanut lajittelijalle ohjeet lajittelua varten.

tulee lisähintaa yhden lajittelijan palkka, joka henkilösivukustannuksineen merkitsee 350 markkaa tonnille", laski insinööri Sundström.

Ajat ja tavat ovat muuttuneet

"Ennen vanhaan Kymin paperitehtaan arkkisalissa

tyttö sai häälahjakseen kaksi viikkoa ja lopputilin", kertoi ylilajittelija **Taimi Maja**. Jokainen tiesi jo työhön tullessaan, että lähtö oli edessä, jos meni naimisiin. Nykyisin ei tietenkään enää ole näin asianlaita. Työsuhteet ovat pitkiä. Kaikki nykyiset lajittelijat ovat siirtyneet Kymin puolelta.

Lajittelija **Seija Mauno** on ollut ammatissaan jo kuumattatoista vuotta. Hän kertoi, että koeaikaa oli aluksi kolme kuukautta, jolloin ylilajittelija opetti uudelle tulokkaalle työn. "Parasta

Simo Kähärin muotokuva paljastettiin Soinlahdessa

Soinlahden Sahan ja Tiili-tehtaan entisen toimitusjohtajan, teollisuusneuvos **Simo Kähärin** muotokuvareliefi paljastettiin Soinlahden sahan konttorissa 24.8. Muotokuvareliefi oli aikaansaatu teollisuusneuvos Kähärin pitkäaikaisten työtovereiden toimesta. Pronssisen reliefin on muotoillut kuvanveistäjä, professori **Ensio Seppänen**.

Soinlahti Osakeyhtiön perustamisesta vuodesta 1950 lähtien vuoteen 1975, jolloin yhtiön koko osakekanta oli jo 12.9.1974 siirtynyt Kymi-yhtiön omistukseen, toimi

teollisuusneuvos Simo Kähäri yhtiön toimitusjohtajana. Asemassaan ja monipuolisella toiminnallaan hän vuosien myötä kohosi sekä savolaisen teollisuuden että suomalaisen tiiliteollisuuden merkkimieheksi.

Teollisuusneuvos Kähärin entiset työtoverit halusivat luovuttaa muotokuvareliefin sijoitettavaksi Soinlahden sahan konttoriin muistuttamaan teollisuusneuvos Simo Kähärin keskeistä osuutta ja merkitystä Soinlahden teollisuuden kehittämisessä. □

Reliefin luovuttivat vas. konttoripäällikkö **Tynee Hartikainen**, kassanhoitaja **Aune Lappalainen** ja tiilitehtaan isännöitsijä **Simo Jääskeläinen**. Kuvassa keskellä teollisuusneuvos **Simo Kähäri**, hänestä oik. sahanhoitaja **Tapio Pihlaja** ja Kymi-yhtiön puolesta reliefin vastaanottanut sahaohjohtaja **Reijo Miettinen**.

Kymiyhtiön klubien johtajatar Paula Lehtovirta täytti pyöreitä vuosia. Samalla huomattiin, että lähikuukausina hän tulee olleeksi pari vuosikymmentä tässä keskeisessä toimessaan.

Palvelun elämäntyökseen valinnut Koskelan Paula, kuten lähipiirin ihmiset häntä kutsuvat, ei olisi asiasta numeroa tehnyt, elleivät eräät hänen 'kanta-asiakkaistaan' olisi ottaneet merkkitapahtumia puheeksi.

Arvon herrat nimittäin ajattelivat miesmäiseen tapaansa, että kyllähän nyt Paula, joka kuluneiden parin vuosikymmenen aikana on organisoinut noin 1,5 miljoonaa ateriaa, on jo vähitellen kunnon illallisen ansainnut.

Tähän uskomattomalta tuntuvaan kehityksen määrään on laskettu kaikki Koskelassa ja Voikkaan klubilla tapahtuneet henkilö- ja kahvitilaisuudet ja kahvitilaisuudet sekä vieraiden lounaat, päivälliset ja muut serveeringit.

Herrat panivat tuumasta toimeen ja järjestivät Voikkaan klubilla Paulalle oikein yllätysketterit: päivänankarille ilmoitettiin etukäteen vain päivämäärä ja kellon-

Herrat tarjosivat Paulalle illallisen

Lämpimän ruoan tarjoilu on alkamassa hovimestari Heikki Kellokosken tiukassa valvonnassa. Vanhempi tarjoilija Harry G. Wiklund ojentamassa forellipaistosta illan päävieraalle, johtajatar Paula Lehtovirrälle samanaikaisesti, kun nuorempi viinuri Lennart Gräsbeck täyttää daamien laseja valkoviinillä, vas:lla istumassa Anita Gräsbeck, oik. Anne-Beate Brommels.

aika, jolloin häntä tulaisiin noutamaan. Noutajista tai määränpäästä Paulalla ei ollut aavistustakaan.

Voikkaalla, minne hänet saateltiin silmät sidottuina, odotti sitten tuttu seurue, joskin hieman salaperäiseltä vaikuttava. Pian näet kävi ilmi, että Paulan pöytävieraina tulisikin olemaan vain

rouvasväkeä herrojen toimiessa tarjoilijoina ja juhlamenojen ohjaajina.

Rautaisena ravintola-alan asiantuntijana johtajatar Lehtovirta antoi klubin tilapäiselle henkilökunnalle kiitetävän arvosanan kauniista kattauksesta, erinomaisesta ruuasta ja -siedettävästä kohtelusta.

Illallistilaisuuden hovimestarille hän antoi täyden tunnustuksen hyvin temperoidusta valkoviinistä. Tähän valpas hovimestari tokaisi: "Meillä on täällä niin temperamenttinen henkilökunta, että aina sitä yhdet viinit pannaan järjestykseen."

I'm Welsh — not English! sanoi Helen

Hän on siis walesilainen, kotoisin Swanseasta.

Hän on asunut Birminghamissa.

Viime kesänä hän oli kursilla Canterburyssa. Kurssi oli tarkoitettu ulkomaille lähteille englannin kielen opettajille. Siellä hänen opettajakseen osui myös suomalainen, joka tiedusteli, josko Helen Trickillä olisi kiinnostusta lähteä opettajaksi Suomeen.

Ja Helen lähti.

Viikko oli valmisteluaikaa. Yhtäkkiä hän huomasi olevansa keskellä Suomen värikästä syksyä, Kymmene English Clubin englannin kielen opettajana Kuusankoskella.

"Täällä on ihanaa! Minä rakastan olla täällä! Englannissa asutaan kovin tiheästi, mutta täällä on tilaa ja luontoa", huudahtaa Helen.

Helen on eloisa ja viehättävä nuori nainen, joka on vakuuttunut siitä, että hän viihtyy Suomessa ja Kuusankoskella.

Englannin kielen opetus on jo alkanut. Eri tasoisia opintoryhmiä Helenillä on 19. Hän valitteli vain sitä, ettei alkeisryhmään ollut ilmoittautuneita. Hän niin

Helen on ihastunut viherkasveihin. Kotona Englannissa hänellä on muratti, hänen 'suuri rakkautensa' nimeltään Henry!

kovin mielellään haluaisi opettaa englantia vasta-alkajille. Kymmene English Clubin sihteeri Sirkkaliisa Seppälä kehottaaakin kaikkia alkeisryhmästä kiinnostuneita ottamaan yhteyden häneen, puh. (40)2145. Alkeisryhmä kokoontuu maanantaisin klo 17.45—18.30 Koskelassa.

Helen Trick haluaa opetustehtävässään yrittää parhaansa ja saada oppilaansa huomaamaan, että englannin kielen opiskeleminen on hauskaa.

Seisoin katsellen seinään kiinnitettyjä monia upeita ja värikkäitä ruusukkeita, mitaleita ja palkintonauhoja, joita Leena Räsänen siamilaiskissat olivat näyttelyissä saavuttaneet.

Etenkin vuoden vanha nuorukainen Tähtisilmän Adonis eli Doni oli kerännyt palkintoja runsaasti. Oli tullut lyhytkarvojen nuorten luokan voitto, parhaan nuoren siamilaisen titteli, kaksi kertaa hän oli ollut värin paras.

Hän, Doni, pysähtyi eteeni, katsoi minua suurin safiirinsinisin silmin ja ennen kuin tajusin, Doni oli kiivennyt olkapäälleni ja asettui tukevasti niskaani kuin kettupuhka.

Totta puhuen tuli hieman omituinen olo.

"Doni on niin seuralinen ja temperamenttinen luonne", sanoi Leena Räsänen.

Epäilemättä.

Yhtiön 100-vuotissäätiön apurahojen jakotilaisuudessa viime keväänä herätti ansaittua huomiota Leena Räsäsen myönteinen apuraha siamilaiskissojen kasvatusta ja näyttelytoimintaa varten.

Apurahaa on nyt käytetty mm. suklaanaamioisen Jennin astutukseen. Marraskuun alkupäivinä odotellaan perheellisäystä. Mutta ennen kuin tähän pisteeseen on päästy, on kulunut yli viisi vuotta siitä, kun Räsä-

Rotukissojen kasvatusta on vaativaa työtä

Siamilainen ei ole tavallinen kissa

Leena Räsänen ensimmäinen siamilaiskissa Niko on viisivuotias viisas kotikissa. Taustalla näkyvät 'prenikat' ovat pääasiallisesti vuoden vanhan Donin ansaitsemia.

sen perheeseen hankittiin ensimmäinen siamilaiskissa, ruskeanaamioinen Niko.

Kissa seuraksi Mikalle

Leena Räsänen sekä hänen puolisonsa ovat kumpikin vuorotyössä. Mika, viisi vuotta sitten kymmenvuotias, ei olisi millään halunut jäädä yksin kotiin äidin ja isän työvuorojen vaihtuessa. Hän valitteli, ettei ole edes kissaa seurana.

Sitten oli Kouvolassa kisanäyttely, jonne Räsäset lähtivät. "Pentuja oli myytävänä vain yksi", kertoi Leena Räsänen. "Mietimme asiaa koko illan ja lopuksi

päätimme ostaa sen." Leena Räsänen kertoi jo aikaisemmin haaveilleensa nimenomaan siamilaiskissan hankkimisesta. Nyt oli haaveen toteutumisen aika. Kissa ostettiin, se sai nimekseen Niko ja rekisteröitiin Leena Räsänen nimin.

Alkuperäinen tarkoitus oli hankkia kotikissa Mikapojan seuraksi, mutta kun Nikon helsinkiläinen kasvattaja ehdotti Nikon käyttämistä näyttelyssä, päätettiin yrittää. Samalla Leena Räsänen liittyi Suomen Rotukissayhdistykseen.

Näyttely oli Helsingissä ja tuomarit olivat Australiasta. Niko oli vähän pulskassa kunnossa ja sai EX 2:n. Seuraavassa näyttelyssä tuli sit-

ten EX 1, kun 'linjaviat' oli korjattu. "Kolmannessa näyttelyssä Tampereella tulikin täysosuma CAP, hopeinen mitali ja sertifikaatti."

Niko avasi pelin

"Innostus kasvoi näyttelyiden myötä ja niinpä päätin hankkia naaraan, jolla voisin aloittaa kasvatuksen. Hankin suklaanaamioisen Jennin. Sen piti saada vastaavat arvosanat kuin Niko, jotta se hyväksyttäisiin kasvatukseen", kertoi Leena Räsänen. Sitten alkoi kova sulhasen etsiminen, sillä Niko, vaikka olikin sorja poikakissa, oli leikattu. Puna-naamioinen Chiton Rufus,

vastikään Englannista Suomeen tuotu, kelpuutettiin isäksi. Astutus onnistui, pentuja tuli kolme: kaksi tyttökissaa, ensimmäiset Suomessa syntyneet kilpikonnanamiot, sekä poikakissa Doni, suklaanaamio.

Pennut valkoisia

Siamilaiskissojen pennut syntyvät täysin valkoisina, mutta niiden naamion värin näkee tassujen polkuanturoista. Esimerkiksi kilpikonnanamioiden pentujen polkuanturat ovat kirjavat. Jennin pennuilla oli joka toinen ruusunpunainen ja joka toinen suklaanruskea. Pennuilla alkatvat naamiovärit kehittyä vasta kuukauden kuluttua syntymästä.

Pennut ovat kolme kuukautta kasvattajalla, ennen kuin ne saa myydä. Siamilaiskissan pentu voi maksaa yli tuhat markkaa. "Se on samalla kissan henkivakuu-

näyttelysankari", kehaisi tyytyväinen kasvattaja.

Jännittävä harrastus

Nyt Räsänen kissaperheessä odotellaan jännityksellä marraskuuta ja kissanpentuja. Jenni on hieman arka ja haluaa olla omissa oloissaan 'tilansa takia'. "Monet ovat olleet uteliaita tietämään, miten paljon kissanpennuista hyödyn", sanoi Leena Räsänen. "Hyöty ei ole suuri eikä harrastus tuottoisa, kun ottaa huomioon menot. On astutusmaksu, maksu jokaisesta elävästä pennusta isälle, rekisteröimismaksu sekä ruoka ja hoito."

"Rotukissojen ruokavalio ja vitamiinannokset ovat tarkoin määrättyjä. Elämän on oltava säännöllistä ja ruoan hyvää: kermaa ja paistia. Kun hyvää syö, niin karva kiiltää. Räsänen siamilaisen norsunluun värinen karva on kaunis ja tiivis.

"Siamilaiskissojen kasvatusta on hauskaa ja mielen-

Jenni (vas.) odottaa perheellisäystä marraskuussa. Varsinaisen näyttelysankari Doni on kuvassa oikealla.

tus", sanoi Leena Räsänen.

Jennin ensimmäiset tyttöpennut saivat hyvän kodin, mutta Doni jäi Räsäsilke, koska tarjolla oli vain navettakissan paikkoja. "Rotukissatietous on täällä päin vähäistä."

"Donista tuli meille oikea

kiintoista. Jokainen päivä on erilainen ja yllätyksiä täynnä, koska siamilaiskissat ovat erittäin vilkkaita, puheliasta (!) ja seurallisia", sanoi Leena Räsänen. "Tämän harrastuksen parissa tutustuu myös mielenkiintoisiin ihmisiin." □

Avustuskassan kassankokous

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan sääntömääräinen varsinainen kassankokous pidetään Yksyksissä torstaina 26. marraskuuta klo 18. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 37 §:ssä mainitut asiat. Lisäksi käsitellään hallituksen esitys sääntöjen muuttamiseksi.

Ensiapukoulutusta

Ensiapukurssi I eli peruskurssi pidettiin 15.—18.9. Kurssilaisia oli seuraavat 25 henkilöä: Kauko Hassinen ja Sanni Tarkkanen arkkisalista, Kari Hienonen Kymin paperitehtaan päällystyslaitokselta, Jouni Irjala Kymin paperitehtaan Yankee-osastolta, Timo Vanhalakka Self Copy -laitokselta, Betty Puholainen Voikkaan paperitehtaalta, Anneli Korpelainen Kymin puuhiomolta, Hannu Jussila ja Jorma Salminen Voikkaan puuhiomolta, Onni Hongisto, Pentti Lampila, Olavi Quick, Hannu Räikkönen ja Rauno Ärling sellusta, Hannu Holopainen sellun kunnossapidosta, Juha Laitinen kemian kunnossapidosta, Veijo Saarinen ja Jaakko Taalikka peroksidilaitokselta, Esko Kiuru Kymin höyryosastolta, Vilmo Palmu Voikkaan höyryosastolta, Pekka Mauno kuljetusosastolta, Aune Kanervo ja Kaija Laine sosiaaliosastolta, Ritva Laine työterveyskeskuksesta ja Helena Mauno tiedotusosastolta.

APUA -kertauskurssille 21.9. osallistui 21 henkilöä ja ensiävän jatkokurssille 22.—25.9. 22 henkilöä. Kurssien vetäjänä oli **Anna-Liisa Mikkela**.

Klubi-ilta Koskelassa

Englannin Klubi järjestää Koskelassa klubi-illan 15.10. klo 19.30. Mr. **Joseph Brady** Englannin suurlähetystöstä esitelmöi aiheesta *Anglo-Finnish Trade*. Saatavana lämmin iltapala 25 mk. Ilmoittautumiset **Sirkkaliisa Sepälälle**, puh. (40)2145.

Merkkipäiviä

Kuusankoski

Heikki Ylikangas

Toimistopäällikkö **Heikki Ylikangas** henkilöstöosastolta täyttää 50 vuotta 13.10. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palveluksessa hän on ollut 29 vuotta, josta 20 vuotta tehdaspalvelun toimistopäällikkönä. Nykyiseen tehtäväänsä työhönottotoimiston päälliköksi hän tuli 1980. Hän oli Enso Gutzeit Oy:n Pankakosken tehtaiden ostopäällikön apulaisena 1955—1957.

Kymintehtaan tehdaspalokuntaan hän kuului 17 vuotta. Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa on kuulunut erityisesti pesäpallo, jota hän on pelannut 30 vuotta mm. Kuusankosken Vedon ja Pankakosken Tehtaitten Urheilijoiden Suomi-sarjajoukkueissa. Aktiiviurheilun ohella hän toimi Vedon puheenjohtajana ja sihteerinä sekä

Kuusaalaisille

Asunto myytävänä

Myytävänä arava-lainoitettu asunto-osake 2 h + k = 58,5 m² Kuusankoskella Hakakuja 4. Läh. tietoja antaa asuntoasiainsihteeri **Eeva Autio** puh. 951-402 296.

Tietoa pientalojen sähkölämmityksestä

Pientalojen sähkölämmityspäivät -81 -näyttely järjestetään 24.—25.10. Kouvolan liiketalouden ja ulkomaankaupan instituutissa. Näyttelyn järjestää Pohjois-Kymenlaakson Sähköteknikot ry., johon suurin osa Kymi-yhtiön palveluksessa olevista sähkötekniikoista kuuluu.

Näyttely on tarkoitettu pientalojen rakentajille, lämmitysjärjestelmien uusijoille ja sähkölämmityksestä kiinnostuneille. Näyttelyssä saa tietoa eri sähkölämmitysjärjestelmistä ja kustannuksista.

Näyttely on avoinna klo 10—17 molempina päivinä. Kävijöiden kesken arvotaan mm. sähkökiuas ja omakotitalon sähkösuunnitelma.

Klubi-ilta Koskelassa

Englannin Klubi järjestää Koskelassa klubi-illan 15.10. klo 19.30. Mr. **Joseph Brady** Englannin suurlähetystöstä esitelmöi aiheesta *Anglo-Finnish Trade*. Saatavana lämmin iltapala 25 mk. Ilmoittautumiset **Sirkkaliisa Sepälälle**, puh. (40)2145.

PTU:n sihteerinä. Samoin hän on ollut SVUL:n Kymenlaakson piirin pesäpallojaoston jäsenenä, sihteerinä ja puheenjohtajana sekä piirihallituksen jäsenenä ja kuulunut Pesäpalloliiton liittovaltuustoon.

Kunnalliselämänsä hän on osallistunut toimien aikaisemmin mm. kaupunginvaltuuston ja koululautakunnan jäsenenä. Nykyisin hän on kaupunginhallituksen varajäsen ja Kuusaan lukion vanhempainneuvoston jäsen. Hän kuuluu Kuusankosken seurakunnan kirkkovaltuustoon ja on aikaisemmin toiminut mm. seurakunnan lasten päiväkerhotoimikunnan puheenjohtajana.

Mittarikorjaaja **Mauri Selkee** Voikkaan mittarikorjaamolta täyttää 50 vuotta 15.10. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1952 vaihdemieheksi rautatieosastolle. Nykyisessä toimensaan hän on ollut vuodesta 1965 lähtien.

Ohutlevyseppä **Martti Askola** Kymin konekorjaamolta täyttää 60 vuotta 25.10. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli kupariseppäksi 1939. Hänen vapaa-aikansa kuluu urheilu- ja järjestäsoioiden parissa. Nuoruusvuosinaan hänet tunnettiin voimistelijana. Hän toimi mm. TUK:n Kymenlaakson piirin nuorisoyhteisön sihteerinä. Kuusankosken Kisassa hän toimii nykyisin taloudellisella puolella.

Hän on v:sta 1969 alkaen

Naistenkerhot

Akanat. Kerhoillassa Toimelassa ke 14.10. klo 19 dio- ja Brasiliasta. Seuraava kerhoilta on 28.10.

Ykköset. Kerhoillat Toimelassa ti 20.10. ja ti 3.11. klo 17.

Kakkoset. Kerhoilta Toimelassa to 15.10. klo 19. Kotitaloustekn. **Maija-Lee-na Prusi** kertoo pihan puista ja näyttää dioja. Emäntävuorossa **Ruusut**. Seuraava kerhoilta on to 29.10. klo 19 ja emäntinä Lemmikit.

Vilhelmiinat. Kerhoilta Voikkaan seuratalossa to 15.10. klo 19. Palopäällikkö **Timo Kuusisto** kertoo kodin paloturvallisuudesta. Seuraava kerhoilta to 29.10. klo 19, jolloin talousopettaja **Virpi Ikonen** puhuu kenkien hoidosta.

Käsityökurssi Toimelassa

Kasseja, pusseja ja pussikoita kurssi-illassa ti 27.10. klo 18.30 Toimelassa. Tekstiilineuvoja **Anneli Simonen** opastaa kassien valmistuksessa ja esittelee erilaisia malleja. Ilm. 23.10. mennessä Kymin sos.osastolle puh. 402293.

Ruokakurssi Toimelassa

Pikkulämpimiä valmistetaan Toimelassa kotitalousteknikko **Prusin** opastuksella to 5.11. klo 18.30. Ilm. Kymin sos.osastolle 3.11. mennessä puh. 402293.

ollut Metalliliiton Kuusankosken osaston puheenjohtajana ja v:sta 1976 varapuheenjohtajana. Hän on myös paikallisen Rintamiamiesveteraanijärjestön varapuheenjohtaja.

Teränhioja **Unto Salminen** sellulta täyttää 50 vuotta 26.10. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1960 Kymin sellulle. Vuonna 1977 hän siirtyi nykyiseen toimeensa.

Reijo Mauno

Vahtimestari, liikunnanohjaaja **Reijo Mauno** ammattikoululta täyttää 50 vuotta 27.10. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1948 Kymintehtaan sahalle raaminnaalajaksi. Nykyisessä toimensaan hän on ollut vuodesta 1956. Hänen vapaa-aikansa kuluu liikunnan merkeissä, mutta myös puutarhanhoitoon, metsästyksen, kalastukseen, ulkoiluun ja askarteluun jää aikaa. Hän toimii hiihdonkouluttajana Kuusaan Ladussa ja on jäsenenä mm. Kuusankosken Puutarhaseurassa, Invalideissa, Karjalaseurassa ja Puhdissa. Yhtiössä hän on toiminut urheiluyhdysmiehenä tämän toiminnan alkuajoista lähtien.

Voikkaan puhelinuutisten numero vaihtui

Voikkaan paperitehtaan puhelinuutisten aikaisempi numero 400 muutettiin 6.10. numeroksi 444.

Aikaisempi numero oli liian lähellä Voikkaan paloja tapaturmahälytysnumeroa 300, joten vikasoittojen määrä oli huomattava.

Voikkaan paperitehtaan ensimmäiset puhelinuutiset lähetettiin 12.5. tänä keväänä. Uutiset vaihdetaan joka tiistai klo 10. Uutisista on yleisö edelleen hyvin kiinnostunut, sillä soittoja on viikottain keskimäärin yli 500.

Voikkaan kokoushuoneet nimitetty uudelleen

Voikkaan paperitehtaan kahden kokoushuoneen nimetykset aiheuttavat edelleen epäselvyyksiä. Tämän johdosta paperitehtaalta ilmoitetaan, että entistä Wangelin konttorin neuvotteluhuonetta nimitetään tästä lähtien **alakeran neuvotteluhuoneeksi** ja insinöörien konttorin neuvotteluhuonetta **yläkeran neuvotteluhuoneeksi**.

Järjestöt

Paperiliiton Voikkaan osasto 36

Tiedotus työhuonekuntien puheenjohtajille: Työhuonekuntien kokoukset on pidettävä lokakuun loppuun mennessä. Kokouksissa valitaan työosastojen luottamusmiehdokkaat, pääluottamusmiehdokkaat ja osaston puheenjohtajaehdokkaat, jäsenehdokkaat osaston toimikuntaan sekä työsuojeluvaltuutetuiksi, työsuojelutoimikunnan jäseniksi sekä työsuojeluasiamiehiksi.

Työhuonekuntien puheenjohtajien on ennen kokousta otettava yhteys osaston puheenjohtajaan.

Verla

Voimalaitospäivystäjä **Perti Rönkkö** voimaosaston Verlan vesivoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 20.10. Hän on syntynyt Lahdessa. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1963 Kuusanniemen sel-lutehtaalte. Nykyisessä toimensaan hän on ollut vuodesta 1971.

Työsuojelussa vaalit marraskuussa

Työntekijöiden ja toimihenkilöiden on kuluvan vuoden loppuun mennessä valittava työpaikoilleen toimintakaudeksi 1982—1983 edustajikseen työsuojeluvaltuutetut varamiehineen, työsuojelutoimikunnan jäsenet ja sopimusten mukaiset työsuojeluasiamiehet. Tuleva toimintakausi on järjestyksessään viides työsuojelun valvontalain voimaantumisesta.

Työpaikkojen nykyiset työsuojeluvaltuutetut hoitavat vaali- ja valintajärjestelyt. He ilmoittavat valitut yhteistoimintahenkilöt tarpeellisiin tiedoin työsuojelupäällikölleen.

Työpaikkojen työsuojelupäälliköt huolehtivat työsuojelutoimikunnan tai kuntien työnantajaedustajien nimeämiseen liittyvät kysymykset.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden samoin kuin työterveyshenkilöiden tiedot ilmoittaa kunkin työpaikan työsuojelupäällikkö asianmukaisesti Työturvallisuuskeskuksen valtakunnalliseen atk-rekisteriin, josta työsuojeluhallinnon työsuojelupiirit saavat tarvitsemansa tiedot.

Työterveyslaitos postittaa atk-rekisterin mukaisesti alan lehden *Työ-terveys-turvallisuus* jokaiselle yhteistoimintahenkilölle.

”Työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden valinnat yhtiön työpaikoilla pohjautuvat voimassa oleviin työmarkkinajärjestöjen vuodelta 1976 oleviin sopimuksiin, joihin ei ole tullut olennaisia muutoksia”, sanoi yhtiön johtava työsuojelupäällikkö **Teuvo Karhu**.

Verlan lomakylä talveksi itsepalveluun

Verlan lomakylä on suljettuna 2.11.1981—15.2.1982. Lomakylän sulkemisaikana ovat kuitenkin *Raili-Kaarina* -majat (11) ja Jaalanniemen *hirsimajat* (4) yhtiöläisten käytettävissä. Vuokrauksesta huolehtii sosiaaliosasto puh. 951-402294. Vuorokausimaksu majoissa on 22 mk. Viikonloput myydään erillisenä pakettina ja sen hinta on 55 mk. Myös jouluna on majojen varaus mahdollista ensimmäisen kerran. Joulupaketin hinta ajalta 23.—28.12. on 100 mk. Samoin vuoden vaihteen aika 31.12.—4.1. myydään pakettina 80 mk:n hintaan.

Majoissa on keittiökalu- ja -välineistö itsepalvelua varten. Siivouksen hoitaa kukin varaaja itse.

Saunan lämmityksestä huolehtii henkilökunta. Avaimet saa lomakylän toimistosta.

Avaimien palauttamisen yhteydessä on vuokraaja velvollinen palauttamaan täytettynä saamansa tarkkailuilmoituksen.

Verlan lomakylän varaukset on mahdollista tehdä tämän vuoden loppuun saakka.

Verlan tehdasmuseo sulkeutui jo 30.9. ja avautuu vasta 1.5.1982.

Erämajapalvelut entisellään

Erämajoja voidaan tilata myös vuoden loppuun saakka. Sääksjärven majoja on 1.10. lähtien muussa käytössä ja saataneen jälleen keväällä lomakäyttöön. Samoin Karhonsaari on poissa käytöstä 1.10. lähtien.

Henkilöuutiset

Konserni

Helsinki

Hallituksen konttorin vahtimestari **Veikko Tuominen** on 30.9. eronnut yhtiön palveluksesta.

Metalli

Karkkila

Dipl.ins. **Rainer Kiuru** on 28.9. nimitetty voimansiirtokonstruktio-osastolle tuotekehitystehtäviin Myyrmä-

keen.

Ins. **Lasse Rauhala** on 28.9. nimitetty myynti-insinööriksi voimansiirtomarkkinointiosastolle Myyrmäkeen tehtäväänään standardituotteiden myyminen.

Ins. **Patrick Antin** on 12.10. nimitetty myynti-insinööriksi voimansiirtomarkkinointiosastolle Myyrmäkeen.

Markkinointipäällikkö **Ole Härke** voimansiirtomarkkinointiosastolta on 30.9. eronnut yhtiön palveluksesta.

Paperi

Tehdaspalokunta

Palovartija **Erkki Hasari** suojeleusosastolta on 7.9. siirtynyt Kymintehtaan TPK:n kalustonhoitajaksi.

UutisKymi

Päätoimittaja Reijo Virta puh. 2168 (suora 951-402 168)

Toimitussihteeri Heli Kyllönen puh. 2169 (suora 951-402 169)

Toimituksen sihteeri Irma Rähä puh. 2173 (suora 951-402 173)

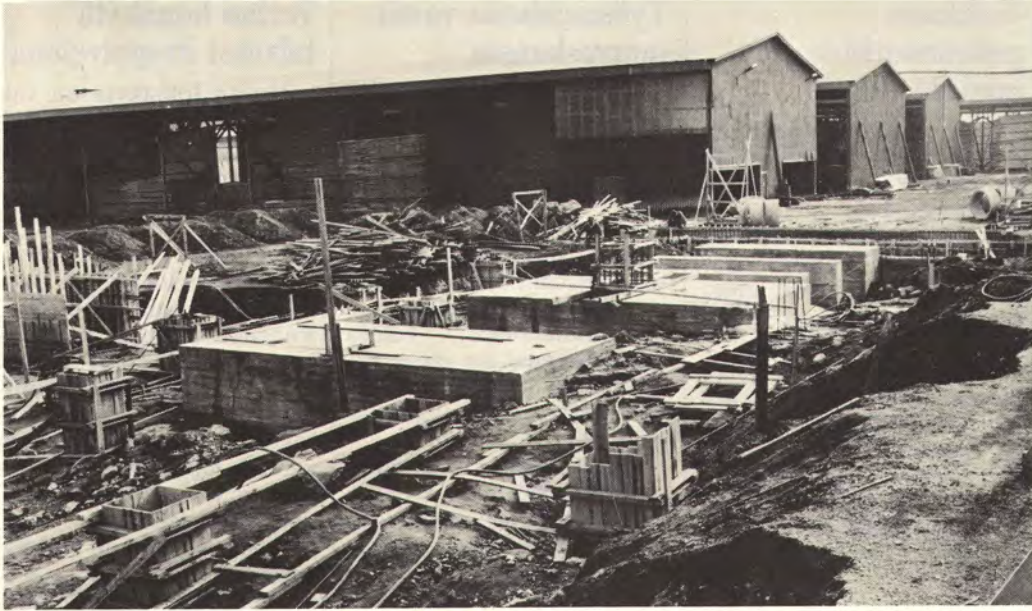
Valokuvaaja Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068

Paperi: Kymin paperitehtaan Goldstar matta 90 g/m² ISSN 0358-416X

Toimitus Kymi Kymmene Oy Tiedotusosasto Niementie 13 45700 Kuusankoski Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino Kymi Kymmene Paperi Kouvolan kirjapaino Valtakatu 28 45100 Kouvola 10 Puh.vaihde 951-11 551

Lehden seuraava numero ilmestyy 2.11. Aineiston on oltava toimitussihteerillä viimeistään keskiviikkona 21.10. klo 16.30.

Hallan uusi tasaamo rakennetaan osittain merestä vallatulle alueelle. Perustuksia kaivettaessa on jouduttu poistamaan mm. rima- ja meesakerroksia.

Hallassa ja Soinlahdessa rakennustyöt käynnissä

Kymin Perustuotannon Soinlahden sahalle rakennettavan pientukkiliinjan perustustyöt aloitettiin syyskuun alussa. Rakennusteknilliset työt saataaneen pääosin valmiiksi loka-marraskuun vaihteessa. Pelkkahakkurilaitteisto toimitetaan Soinlahteen lokakuun lopussa ja asennus tapahtuu marraskuun aikana.

Pientukkiliinjan pääkoneet, pelkkahakkurin ja halkaisusahan syöttölaitteistoineen toimittaa länsisaksalainen Linck. Asennukset tehdään Kymiyhtiön omana työnä toimittajan pääasentajan valvonnassa.

Nykyiselle kehäsahalinjalle rakennettavan uuden tukkien sahaansyöttölaitteiston perustus- ja rakennustyöt ovat niinkään käynnissä.

Vastaanottopöydän, tukinkääntäjän ja annostelimen muodostaman kuljetinlaitteiston asennustyöt suoritetaan marraskuun aikana. Tukkien syöttölaitteet samoin kuin pientukkiliinjan kuljettimet toimittaa ja asentaa Oy Tähdä Ab Kasikisista.

Soinlahden sahan neljännen kuivauskanavan perustus- ja rakennustyöt puolestaan tehdään kuluvan vuoden loppuun mennessä ja laitteistot, jotka toimittaa Valmet Oy:n Pansion tehdas, asennetaan ensi vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Parhaillaan käynnissä olevat rakennustyöt urakoi rakennusliike Eero Niskanen Iisalmesta.

Rakennustyöt aikataulussa

Hallan sahalle rakennettavan tasa- ja lajittelulaitoksen perustustyöt aloitettiin 10. elokuuta. Työt urakoi Kotkan Maansiirto Oy Kotkasta. Perustustyöt ovat sujuneet suunnilleen suunnitellun aikataulun mukaisesti, vaikka töitä alkuvaiheessa häiritsevät jatkuvat sateet ja ammattimiesten puute.

Kaivuutyöt on tällä hetkellä suoritettu loppuun ja myös paalutukset on tehty. Soratäyttö ja osa maavaraisista betonilattiaa tehdään kuluvalle viikolla.

Perustustöiden on suunniteltu marraskuun alussa olevan siinä vaiheessa, että tasaamoraakennuksen pystytys voidaan aloittaa. Työstä vastaa Valmet Oy:n Pansion tehdas. Aikataulun mukaan koneasennukset aloitetaan joulukuun alussa.

Työvoiman määrä tasa- ja lajittelulaitoksen työmaalla on vaihdellut 9—18 henkilön välillä. Omia työntekijöitä ei rakennustyöissä ole ollut, vaan urakoitsijan

henkilöstö on muodostunut Kotkan alueen rakennusmiehistä.

Huonot näkymät

Näkymät sahatavaramarkkinoilla ovat tällä hetkellä varsin huonot, toteaa saha johtaja Reijo Miettinen.

Korkea korkotaso lähes kaikissa ostajamaissa on kasvavasta asuntotarpeesta huolimatta lamaantanut rakennustoiminnan. Tämä on näkynyt koko vuoden selvästi pienentyneenä sahatavaran kysyntänä.

Vaikutuneen tilanteen johdosta siirrytään Hallan saha marraskuun alusta nelipäiväiseen työviikkoon. Lokakuun viimeisellä viikolla on sahalta seisokki, jonka aikana talvilomaan oikeutetut viettävät lomansa. Ne työntekijät, jotka eivät ole oikeutettuja talvilomaan, lomautetaan kyseiseksi viikoksi.

Yhtiön sahatavaramarkkinoissa parhaillaan toteutettavilla investoinneilla pyritään entistäkin tärkeämmäksi käyvän kilpailukykyyn varmistamiseen. Korjaamalla osataan yhtiön puunkäytön rakennetta sekä parantamalla merkittävästi työn tuottavuutta, kyseiset investoinnit vaikuttavat edullisesti sekä lyhyellä että pitkällä tähtäyksellä.

Terveyskasvatustutkimuksen kyselylomakkeet lähetetty voikkaalaisille

Suomen Sydäntautiliiton ja lääkintöhallituksen sydän- ja verisuonisairauksien ennaltaehkäisyyn liittyvä terveyskasvatustutkimus käynnistettiin Voikkaan tehtaalla tänään 12.10., jolloin kyselylomakkeita alettiin postittaa 250:lle yhtiöläiselle.

Voikkaan tehtaalla työntekijät on valittu kokeiluun koeryhmäksi ja Oy Tampella Ab:n Inkeröisten tehtaalla työntekijöistä samansuuruisen ryhmä vertailuryhmäksi. Tutkimukseen osallistuvat ovat alle 55-vuotiaita. Työntekijät tekevät kummassakin teollisuuslaitoksessa samanlaista työtä. Samoin kummassakin teollisuuslaitoksessa on tarjolla samanlaiset työterveyshuoltopalvelut.

Työterveyshoitaja Anna-Liisa Mikkeli Voikkaan tehtaalla työterveysasemalla toimii tutkimuksen paikallisena yhteyshenkilönä. Hän sanoi, että kyselylomakkeen saatekirjeessä asianomaiselle on ilmoitettu aika, jolloin hän saapuu tehtaalla työterveysasemalle kokeiden ottoa varten. "Sen jälkeen lähetetään kokeiden tulokset ja kyselylomake Kouvolan Sydänseläälle, samoin sieltä

varataan aika tutkittavan terveystarkastusta varten. Ensimmäiset tutkittavat menevät Sydänseläälle 21.10." Tutkimuksiin on varattu henkilöä varten 45 minuuttia. Tutkimuksen peruskartoituksen on laskettu kestävän neljä kuukautta.

Tutkimustulokset lähetetään Sydänseläältä Sydäntautiliiton lääkäriille, lääketiet. tri Petri Hirvoselle. Kliinisten ja kyselytutkimusten tulosten tulkinna suorittaa tutkimusryhmä.

Terveyttä edistäviä tavoitteita

Terveyskasvatuskokeilun päätavoitteena on selvittää, missä määrin voidaan muuttaa työntekijöiden tupakointi- ja ruokotottumuksia, liikuntaharrastuksia sekä juomatapoja terveyttä edistäviksi. Suunnitelma perus-

tuu olevaan tietoon kyseisistä terveystottumuksista alitajina sydän- ja verisuonisairauksiin.

Lisäksi selvitetään eri terveyskasvatus- ja terveyspoliittisten menetelmien tehokkuutta terveystottumusten muuttamisessa, menetelmien toteutettavuutta työterveyshuollossa sekä mahdollisten terveystottumusten muutosten pysyvyyttä.

Kokeilusta saatujen kokemusten perusteella pyritään kehittämään työntekijöihin kohdistuvaa terveyskasvatusta nimenomaan tällä työpaikalla ja mahdollisesti myös toisissa samanlaisissa työpaikoissa.

Henkilöiden tarpeet ja toivomukset huomioon

Yksilöterveyskasvatuksen lähtökohtana on ihminen ja hänen elämäntilanteensa. Jokaisessa terveyskasvatustilanteessa on perustana vuorovaikutussuhde. Pyritään siihen, että ihmiset tunnistavat omassa lähiympäristössään terveyttä kuluttavat ja uusintavat tekijät ja tältä pohjalta pystyisivät jäsentämään oman terveytensä sekä ne ongelmat ja tekijät, jotka ehkäisevät omasta terveydestä huolehtimista. Ei siis yksisuuntaisesti laadita alkutilannekartoituksen perusteella terveyskasvatusohjelmia, vaan erityisesti otetaan huomioon henkilöiden omat tarpeet ja toivomukset.

Voikkaalla italialaisvieraita

Italian lehdistön paperin osto-organisaation SIVA:n hallituksen puheenjohtaja Vittorio Pozzar, toimitusjohtaja Mario Morici sekä suuren La Sicilia -lehden toimitusjohtaja Mario Ciancio vierailivat 2.10. Kuusankoskella. Mukana vierailulla oli myös Finnrapin Italian myyntikonttorin Fennocartan toimitusjohtaja Jarkko Spolander sekä myyntijohtaja Juve Toll, myyntijohtaja Torkel Colliander ja myyntipäällikkö Peter Weckman Finnrapista.

Italia on merkittävä Kymiyhtiön valmistaman sanomalehtipaperin ostaja. PK 11:n 100 000 tonnin kapasiteetista Italian osuus on 15 000 tonnia.

Kuvassa vieraat isäntineen Voikkaan klubin edustalla.

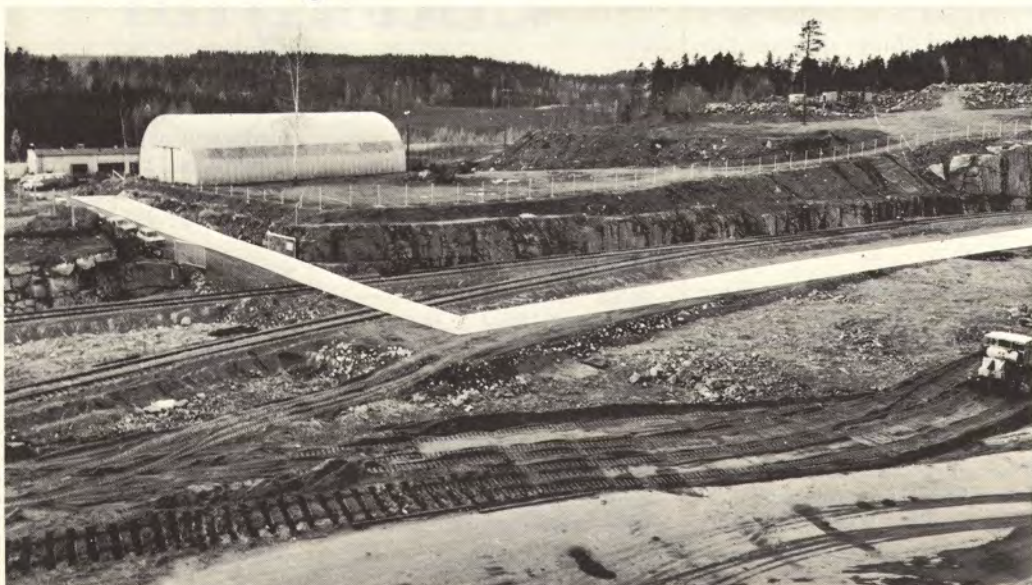

Kriisivalmius esillä

Päasesikunnan sotatalouspäällikkö, kenraaliluutnantti Pentti Väyrynen tutustui kaksipäiväisen Kuusankoskelle ja Kouvolaan suuntautuneen vierailunsa aikana myös Kymiyhtiöön. Arkkisalia esitteli vieraille käyttöinsinööri Rainer Sundström. Kymiyhtiön esittelyn yhteydessä vieraat kuuntelivat selostuksen Kymiyhtiön valmiudesta kriisitilanteissa. Kuusanniemen lisäksi vieraat tutustuivat Voikkaan paperitehtaan. Mukana vierailulla oli myös sotilasläänin komentaja, kenraaliluutnantti Aapo Savolainen, sotilaspiirin päällikkö, eversti Arvo Vilhunen, sotilaspiirin esikuntapäällikkö, insinöörieversti Lauri Niemelä, everstiluutnantti Seppo Lämsman, insinööriamajuri Helmeri Toivonen ja insinööriamajuri Eero Järvinen.

Pk 8:n työmaaliikenteelle oma väylä

Pk 8:n työmaalle johtava uusi tie Kuusanniemessä valmistuu lokakuun puoliväliin mennessä. Käyttöön uusi kulkuväylä (merkitty valkoisella) ja uusi portti otetaan loka-marraskuun vaihteessa. Tie on tarkoitettu ainoastaan projektin aikaiseen työmaaliikenteen käyttöön, muu liikenne Kuusanniemeen kulkee edelleen Kuusanniemen portin kautta.

Tien rakennusta edeltäneet louhintatyöt tehtiin jo talvella. Raiteiden siirto tapahtui syys-lokakuun vaihteessa.